

Session 3: "Mitigating the 'Us' and 'Them' Mentality" (November 17)

Rabbinic Perceptions of the Wealthy's Treatment of the Poor

1. תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ט הלכה א

Y. Berakhot 9:1

רבי שמעון בן לקיש אמר בשר ודם יש לו קרוב אם היה עשיר הוא מודה בו ואם היה עני כופר בו אבל הקב"ה אינו כן אלא אפילו ישראל נתונין בירידה התחתונה הוא קורא אותם אחי וריעי ומה טעם למען אחי וריעי

R. Shimon ben Laqish said: "A human being acknowledges a wealthy relative but denies a poor one. But the Holy Blessed One is not like that: even when Israel has sunk to the lowest point, God calls them 'my kin and friends.' And what is the verse? (Psalms 122:8) *For the sake of my kin and friends*" (Trans. Alyssa Gray with JPS)

2. ויקרא רבה (מרגליות) פרשה לד

Leviticus Rabbah (Margulies) parashah 34

[ג]ד"א גומל נפשו איש חסד, איש חסיד. ועוכר שארו אכזרי (משלי יא, יז), אמ' ר' אלכסנדר ז' שהגיעה לו שמחה ואינו מדבק את קרוביו עימו לשם עניות.

Another exposition: *The merciful man does good to his own soul, but he that is cruel troubles his own flesh* (Proverbs 11:17). R. Alexandri explained that this applies to one who has a festivity and does not associate his relatives with him because of their poverty. (Trans. Soncino with edits)

3. ויקרא רבה (מרגליות) פרשה לד

Leviticus Rabbah (Margulies) parashah 34

[ד]ד"א רש ואיש תככים נפגשו, רש זה שהוא רש מן הנכסים, איש תככים זה שהוא עושה בפעולה. . . אמ' עשיר לאותו עני לית את לעי ונגס, חמי שקין חמי כרעין חמי קפדיין, אמ' לו הקב"ה לא דיך שלא נתתה לו משלך אלא במה שנתתי לו אתה מכניס בו עין רעה. . .

Another exposition [Proverbs 29:13: *The poor man and the medium man meet together; the Lord gives light to the eyes of them both*]. . . 'Poor' applies to a man who is poor in property, and 'a medium man' applies to one who makes a fair living. . . If the rich man says to this same poor man: "Why do you not go and work and get food? Look at those hips! Look at those legs! Look at that fat body! Look at those lumps of flesh!," the Holy Blessed One says to him, "Is it not enough that you have not given him anything of yours, but you must set an evil eye upon what I have given him must you?" . . . (Trans. Soncino with edits)

4. ויקרא רבה (מרגליות) פרשה לד

Leviticus Rabbah (Margulies) parashah 34

(טז) . . . משובב נתיבות לשבת (ישעיה שם נ"ה, י"ב/ב), אמ' ר' יהודה בר' סימון העני הזה יושב ומתרעם מה אני ומה פל', פל' יושב בביתו ואני יושב לי כן, פל' ישן על מיטתו ואני ישן על הארץ, ועמדתה אתה ונתתה לו, מעלה אני עליך כאילו נתתה שלום ביני לבינו, דכת' או יחזק במעוזי יעשה שלום לי (ישעיה כז, ה).

The restorer of paths to dwell in (Isaiah 58:12). R. Judah son of R. Simon expounded: The poor man sits and complains, saying: "How am I different from So-and-so? So-and-so lives in his house and I live here! So-and-so sleeps in his own bed and I sleep on the ground!" Now [when] you step up and give him (*tzedakah*) I consider it as if you made peace between Me and him, as it is written, *He will take hold of My strength, he will make peace with me* (Isaiah 27:5) (Soncino trans. consulted and revised)

5. תלמוד ירושלמי מסכת פיאה פרק ח דף כא טור א/ה"ד

Y. Pe'ah 8:4, 21a

רבי ליעזר הוה פרנס חד זמן נחית לביתיה אמר לון מאי עבדיתון אמר ליה אתא חד סיעא ואכלון ושתון וצלון עלך אמר לון ליכא אגר טב נחת זמן תיניין אמ' לון מאי עבדיתון אמרו לי' אתא חד סיעא חורי ואכלון ושתון ואקלונך אמר לון כדון איכא אגר טב רבי עקיבה בעון ממניתיה פרנס אמ' לון נמלך גו בייתיה הלכון בתריה שמעון קליה דיימר על מנת מתקל על מנת מבזייה.

R. Li'ezer was a *parnas*. One time he went down to his house and said to them, "What did you do [today]?" [They] said to him: "One group came and ate, drank, and prayed for you." He said to them, "There is no good reward [in that]." He went down a second time and said to them: "What did you do [today]?" They said to him, "Another group came and ate, drank, and cursed you." He said to them: "Like this, there is a good reward." They wished to appoint R. Akivah as a *parnas*. He said to them: "He will consult his house." They went after him. They heard his voice saying: "On condition of being cursed, on condition of being reviled." (Trans. Alyssa Gray)

(A relevant observation by R. Joseph Karo [1488-1575])

6. בית יוסף חושן משפט סימן א

Beit Yosef to Tur Hoshen Mishpat 1

ועל השלום כנגד גמילות חסדים שמצד גמילות חסדים יהיה שלום שאל"כ העני יגזול ועל דרך זו יתפרש או יחזק במעוזי יעשה שלום לי (ישעיה כז ה) שהנותן צדקה לעני גורם שלום שאל"כ היה העני גוזל והיה הנגזל משים דמי מלחמה בשלום (מ"א ב ה).

[Rabban Simeon ben Gamaliel says that the world endures on judgment, truth, and peace (*m. 'Abot* 1:18)].

[Peace] corresponds to reciprocal acts of kindness (*m. 'Abot* 1:2). For peace will come on account of reciprocal acts of kindness; were it not for those, the poor would commit robbery. This is the way *But if he holds fast to My refuge, He makes Me his friend; He makes Me his friend* (Isa 27:5) should be interpreted: the one who gives *ṣedāqâ* [alms] to the poor brings about peace. For were it not for [*ṣedāqâ*] the poor would commit robbery and the victim would [respond by]

shedding blood of war in peacetime (1 Kgs 2:5). (Trans. Alyssa Gray; *Judaism and the Economy: A Sourcebook* [ed. Michael L. Satlow; Routledge, 2019, 125–126])

Some Halakhic and Theological Strategies for Trying to Maintain a Cohesive Jewish Community Despite Socioeconomic Disparity

But first: *Sefer Hasidim* on the “Concept” of “the Community”

7. ספר חסידים (מרגליות) סימן אלה מו Sefer Hasidim (Margaliyot) #1046

התורה נתנה שיעור כנגד דיעות בני אדם אמרה לעשיר ולעני לתת מעשרות ותרומות ומתנות כהונה אם יש עני בישראל וכהן עשיר איך יתכן שהעני יתן להעשיר אלא התורה צוותה לכל עני ועשיר כדי שלא יאמר העשיר עני אני ואיך אתן לכהן עשיר ואפי' לכהן עני יאמר עשיר אתה ולא יתנו לו לכך לא חלק הכתוב. וכן כשצריכים הקהל לתת צדקה אע"פ שיש עניים בעיר שמתפרנסים בצמצום נותנים חרם לתת מן הליטרא כך וכך אע"פ שזה אינו נכון שיתן העני לצורך שאר עניים ופעמים שעני הנותן יותר עני מן המקבל אלא צריכים ליתן חרם על כולם מפני הרעים שאם לא יכנסו זה העני באותו חרם גם רבים לא יכנסו ונמצאו רבים עניים נפסדים וכל ענין הקהל מבוטל ולכך מוטב שיתנו גם הם ויכנסו עמהם בחרם. אבל אם היו הרעים נשמעים לטובים לא היו דוחקים אותם עניים ויחזירו לעניים כל מה שנתנו בסתר בלא ידיעת הרעים. . . .

The Torah provided a baseline to push back against natural human inclinations. [The Torah] tells both rich and poor to give tithes, heave-offerings, and priestly gifts. If there is a poor Israelite and a wealthy priest, how can it be that the poor gives to the rich? But the Torah commanded every poor and rich person in order that the rich person not say “I am poor! How can I give to the rich priest?” and he will even say to a poor priest, “You are rich!” and will not give to him. Therefore Scripture does not make a distinction.

And similarly, when the community has to give *tzedakah*: even if there are poor people in the city who live in very straitened circumstances, we place a ban that *everyone* must give thus-and-such, even though it is not appropriate that a poor person should give for the benefit of other poor. Sometimes, the poor person who is giving is more impoverished than the recipient! But a ban must be placed on everyone because of the evil ones. Because if a poor person is not included in the ban, there are many people who will not allow themselves to be included in it, and the result will be that many poor people will suffer, and the whole **concept of “the community” will be destroyed**. And therefore it is better that [the poor] also give and be included with everyone else in the ban. But if the evil ones follow the lead of the good ones, don't force the poor and return to them what they gave in secret so that the evil ones won't know. . . . (Trans. Alyssa Gray)

Strategy for Communal Cohesion 1: Limiting the Economic Power of the Wealthy Over the Poor

8. ספר אור זרוע ח"א – הלכות צדקה סימן יא Or Zaru'a part 1 – Laws of Tzedakah siman 11

מעשה באחד שהיו נושים בו מנה ונצטרך לבריות ושט אחר פרנסתו עד שהביא מאתים ותבעו הנושה והשיבו הלוח לא ריחמו עלי כ"א לפרנס בני ביתי ולא לפרוע את חובי ופטרו מורי רבינו אבי העזרי זצ"ל . . . ומורי רבינו שמחה זצ"ל חייב אותו שצדקה אינה אלא כמתנה בעלמא לעשיר לגבות ממנה חוב וכיון דנכסויה דאינש אינון ערבין בי' [חייב] אם

לא שיתנה הנותן על מנת שלא יהא רשות לפלוני בעל חובך בהם ולא כל כמיני להפקיעו מידי שיעבוד. . . ולי אני המחבר אע"פ שאיני כדאי להכניס ראשי בין הרים גדולים נראה בעיני כדברי מורי רבי אבי העזרי זצ"ל שאין יכול לפרוע חובו ממעות צדקה שקיבל מאחרים דהא ודאי אנן סהדי דאדעתא דהכי דיהיב מעותיו לעשירים לא הוה יהיב לי ואי הוה ידע האי הנותן שהנושה יגבה ממנו לא הוה יהיב. . . ותו דכי היכי דהאי הנותן חייב לזכות בו בהאי עני נמי ההוא הנושה העשיר חייב לזכות בו כיון דעני הוא האי הלואה וכש"כ היכי דגלי' דאדעתא דאשתו ובניו נמי יהבו לי שגם הם יתפרנסו מזו הצדקה. . . שאפי' אם יכול לשנות וליתן לבעל חובו ורוצה ליתן לו יכולין אשתו ובניו למחות בידו כיון שהם לא לוו ממנו ואין חייבין לו כלום שהרי כשקבל זו הצדקה אדעתא דאשתו ובניו קבל וזכו בהם בקבלתו ולא כל כמיני ליתן ממונם לבעל חובו. . .

It once happened that there was one [poor person] who owed creditors a *maneh*. He had need of other people and pursued his sustenance until he accumulated two *manehs*. His creditor demanded it of him, and the debtor responded to him: "No! Have mercy on me! [The purpose for which I collected] this was to support my family, and not to pay off my debt!"

And [the Ra'avyah] exempted him. . . and Rabbenu Simchah obligated him, for *zedakah* is like any other gift, and the wealthy can collect a debt from it, and since a person's possessions are sureties for him [he is liable] unless the giver stipulated that "So-and-so your creditor" should not have rights to them. And [the debtor] does not have the power to release their lien. . . As for me, the author, even though I am unworthy to place my head between the two great mountains, I agree with. . . Ra'avyah. . . that [the debtor] cannot pay his debt from the *zedakah* monies that he collected from others. For certainly, we take notice that [the giver] didn't give with the intention that [the debtor] would give [the funds] to the rich, and had this giver known that the creditor would collect from [the gift], he would not have given [it]. . . and further, just as this giver is obligated to be merited [=give *zedakah*] through [this debtor], this rich creditor is also obligated to be merited through him, since this debtor is a poor man. And this is all the more so in a situation in which it is clear that he gave with the intention that [the poor man's] wife and children would also be supported from this *zedakah*. . .for even if he could change [the gift's purpose] and give it to his creditor—and want to do so—his wife and children can stop him since they didn't borrow from him and owe him nothing. For when he accepted this *zedakah*, he did so with the knowledge of his wife and children, and [the givers] were merited through them by means of his acceptance. It is not within his power to give their money to his creditor. . . . (Trans. Alyssa Gray)

9. שולחן ערוך יורה דעה סימן רנג סעיף יב
Shulhan Arukh Yoreh De'ah 253:12

יח מי שצריך לבריות ושט אחר פרנסתו ונתנו לו צדקה, (ה) אין בעלי חובות יכולים להפרע ממה שגבה בצדקה.

One who has need of other people and pursues his sustenance, and they gave him *tzedaqah*: his creditors cannot be repaid from what he collected as *tzedaqah* (Trans. Alyssa Gray)

Strategy for Communal Cohesion 2: Trying to Contain the Influence of Wealth

10. טור חושן משפט סימן ט

Tur Hoshen Mishpat 9

וכתב הר"י ברצלוני נהגו ברוב מקומות לעשות לב"ד קופה שפוסקין מזון ב"ד ופרנסתם לכמה עולה בשנה ומגבין אותו בתחילת השנה או בסופה ואין בזו משום תורת שוחד ותורת אגרא כי חובה הוא על כל ישראל לפרנס דייניהם וחכמיהם וגם אם יש נדבות או הקדשות סתם לוקחין מהן ומיהו במקום שמגבין אותו בתחילה אין צריכין הדיינין לטרוח לכך ולא לבקש משום אדם כלום כדי שלא יהא צריך לשום אדם ולא להתניפו ולא להחזיק לו טובה אלא דבר קצוב הוא על הצבור ומגבין אותה בעונתו כמו ארנונות כדי שיהא מקובץ ומוכן לו ולא יהא צריך הדיין להחזיק טובה מגבוי לשום אדם:

And R. Judah al-Barzeloni wrote: "They are accustomed in most places to establish a communal fund for the *bet din* in order to provide sustenance and a living for the *bet din*. And they collect for it either at the beginning or end of the year. And there is no element here of bribery or fee-for-service, for it is incumbent upon all of Israel to support their judges and sages. And the [communal fund] may also take free-will donations or unspecified dedications. And when they collect [the fund] at the beginning [of the year] **the judges don't need to take pains for this nor to ask anything of anyone, in order that they not need anyone, nor flatter anyone, nor be beholden to anyone.** Rather, this is a fixed obligation of the community that they collect in its season—like local taxes—so that [the fund] is collected and ready, **and so that the judge does not have to be beholden to any one from whom it was collected.**" (Trans. by Alyssa Gray)

Strategy for Communal Cohesion 3: Modesty in Expenditures

11. תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף כז עמוד א-ב

B. Mo'ed Qatan 27a-b

גמרא. תנו רבנן: בראשונה היו מוליכין בבית האבל, עשירים – בקלתות של כסף ושל זהב, ועניים – בסלי נצרים של ערבה קלופה. והיו עניים מתביישים, התקינו שיהו הכל מביאין בסלי נצרים של ערבה קלופה, מפני כבודן של עניים. תנו רבנן: בראשונה היו משקין בבית האבל, עשירים – בזכוכית לבנה, ועניים בזכוכית צבועה, והיו עניים מתביישיין. התקינו שיהו הכל משקין בזכוכית צבועה, מפני כבודן של עניים. בראשונה היו מגלין פני עשירים ומכסין פני עניים, מפני שהיו מושחרין פניהן מפני בצורת, והיו עניים מתביישיין. התקינו שיהו מכסין פני הכל, מפני כבודן של עניים. בראשונה היו מוציאין עשירים בדרגש, ועניים בכליכה, והיו עניים מתביישיין, התקינו שיהו הכל מוציאין בכליכה, מפני כבודן של עניים. . . . בראשונה היתה הוצאת המת קשה לקרוביו יותר ממיתתו, עד שהיו קרוביו מניחין אותו ובורחין. עד שבא רבן גמליאל ונהג קלות ראש בעצמו ויצא בכלי פשתן, ונהגו העם אחריו לצאת בכלי פשתן. אמר רב פפא: והאידנא נהוג עלמא אפילו בצרדא בר זוזא.

GEMARA. Our Rabbis taught: Formerly they were wont to convey [victuals] to the house of mourning, the rich in silver and gold baskets and the poor in osier baskets of peeled willow twigs, and the poor felt shamed: they therefore instituted that all should convey [victuals] in osier baskets of peeled willow twigs out of deference to the poor.

Our Rabbis taught: Formerly, they were wont to serve drinks in a house of mourning, the rich in white glass vessels and the poor in colored glass, and the poor felt shamed: they instituted therefore that all should serve drinks in colored glass, out of deference to the poor.

Formerly they were wont to uncover the face of the rich and cover the face of the poor, because their faces turned livid in years of drought and the poor felt shamed; they therefore instituted that everybody's face should be covered, out of deference for the poor.

Formerly, they were wont to bring out the rich [for burial] on a dargesh and the poor on a plain bier, and the poor felt shamed: they instituted therefore that all should be brought out on a plain bier, out of deference for the poor.

* * *

Formerly the [expense of] taking the dead out [to his burial] fell harder on his near-of-kin than his death so that the dead man's near-of-kin abandoned him and fled, until at last Rabban Gamaliel came [forward] and, disregarding his own dignity, came out [to his burial] in flaxen vestments and thereafter the people followed his lead to come out [to burial] in flaxen vestments.

Said R. Papa: And nowadays all the world follows the practice of [coming out] even in a paltry [shroud] that costs but a zuz.

(Trans. Soncino, with light editing)

12. משנה מסכת תענית פרק ד משנה ה

M. Ta'anit 4:8

[ז] אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים שבהן בנות ירושלם יוצאות בכלי לבן שאולין שלא לבייש את מי שאין לו. . . .

Rabban Shimon ben Gamliel said: There were no holidays for Israel like the 15th of Av and Yom Kippur. On those days the daughters of Jerusalem would go out in borrowed white clothing so as not embarrass the one who did not have [nice clothing]. . . . (Trans. Alyssa Gray)

Strategy for Communal Cohesion 4: The Poor's Religious Obligations as Jews and as Members of Their Communities

13. Robert Cover, "Obligation: A Jewish Jurisprudence of the Social Order"¹

p. 241: "Indeed, to be one who acts out of obligation is the closest thing there is to a Jewish definition of completion as a person within the community."

p. 242-243: "In a situation in which there is no centralized power and little in the way of coercive violence, it is critical that the mythic center of the Law reinforce the bonds of solidarity.

Common, mutual, reciprocal obligation is necessary. The myth of divine commandment creates that web."

¹ Robert Cover, "Obligation: A Jewish Jurisprudence of the Social Order," in Martha Minow, et al., editors, *Narrative, Violence, and the Law: The Essays of Robert Cover* (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1993), 239–248

14. רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק א הלכה ח

Rambam, Laws of Torah Study 1:8

כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר בין שלם בגופו בין בעל יסורין בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה שנאמר והגית בו יומם ולילה.

Every man of Israel is obligated in Torah study—whether poor or rich, whether able-bodied or afflicted, whether a young man or a very old man whose strength has diminished. Even should he be a poor man who is supported by *tzedaqah* and goes door-to-door, even a husband with a wife and children—he is obligated to fix a time for Torah study during the day and the night, as it is said (Joshua 1:8) *recite it day and night* (Trans. Alyssa Gray)

15. משנה מסכת פסחים פרק י משנה א

M. Pesahim 10:1

[א] ערבי פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד שתחשך ואפילו עני שבישראל לא יאכל עד שיסב ולא יפחתו לו מארבע כוסות של יין ואפילו מן התמחוי:

ON THE EVE OF PASSOVER CLOSE TO MINHAH A MAN MUST NOT EAT UNTIL NIGHTFALL. EVEN THE POOREST MAN IN ISRAEL MUST NOT EAT [ON THE NIGHT OF PASSOVER] UNTIL HE RECLINES; AND THEY SHOULD GIVE HIM NOT LESS THAN FOUR CUPS [OF WINE], AND EVEN [IF HE RECEIVES RELIEF] FROM THE CHARITY PLATE (Trans. Soncino, light editing)

16. שולחן ערוך אורח חיים סימן תעב סעיף יג

Shulhan Arukh Orach Hayyim 472:13

(מא) יד <> אפילו עני המתפרנס מן הצדקה (מב) טו ימכור מלבושו או ילוה או ישכיר עצמו בשביל יין (מג) לד' כוסות.

Even a poor person who is supported from *tzedaqah* should sell his clothing, or borrow, or hire himself out in order to obtain wine for the four cups (Trans. Alyssa Gray)

17. משנה ברורה סימן תעב ס"ק מב

Mishnah Berurah 472:42

(מב) ימכור מלבושו - היינו אם הגבאים לא נתנו לו אעפ"כ אין לו לפטור עצמו אכן באמת הם מחויבים ליתן לעניים ארבע כוסות ותמיהני על איזה מקומות שאין משגיחין ע"ז הלא דבר זה פשוט ומבואר בכמה פוסקים:

SELL HIS CLOTHING – This is if the *gabba'im* don't give to him; he nevertheless must not exempt himself. Indeed, they are in truth obligated to give the four cups to the poor, and I am astonished about the places in which they do not pay attention to this. Is not this matter straightforward in a number of *poseqim*? (Trans. Alyssa Gray)

18. שולחן ערוך אורח חיים סימן תרעא סעיף א

Shulhan Arukh Orach Hayyim 671:1

(א) צריך ליהדר מאד בהדלקת נרות חנוכה, * (ב) ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה (ג) שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן להדליק.

One must be very careful with the lighting of the Hanukkah lights. And even a poor person who is supported from *tzedaqah* should borrow or sell his clothing and buy oil to light (Trans. Alyssa Gray)

19. משנה ברורה סימן תרעא ס"ק ב

Mishnah Berurah 671:2

(ב) ואפילו עני וכו' - משום פרסומי ניסא:

AND EVEN A POOR PERSON, ETC. – on account of the publicizing of the miracle (Trans. Alyssa Gray)

The Wealthy, the Poor, and Providing Financially for Communal Prayer

20. שולחן ערוך אורח חיים סימן נג סעיף כג

Shulhan Arukh Orach Hayyim 53:23

(סז) כז שכר ש"צ פורעים (סח) מקופת הקהל, אע"פ שהש"צ מוציא הדל כעשיר, מכל מקום אין יד העני משגת כעשיר. הגה: וי"א שגובין (סט) <יד> חצי לפי ממון וחצי לפי הנפשות, וכן הוא מנהג (ע) הקהלות (מהר"ם פדואה מ"ד מ"ב/).

We pay the prayer-leader's wage from the communal fund. Even though the prayer-leader fulfills the obligation of the poor just as he does that of the wealthy, the poor are nevertheless not able to afford [to pay] as much as the wealthy. *Hagah: And there are those who say that we collect half on the basis of ability to pay and half per capita, and thus is the practice of the communities (Maharam of Padua)*(Trans. Alyssa Gray)

21. ט"ז אורח חיים סימן נג ס"ק יד

TaZ, Orach Hayyim 53:14

(יד) חצי לפי ממון. - כי יש סברא לומר שהעני צריך חזן כמו העשיר ויש לפעמים שהעשירים נותנים יותר ממון להחזן שקולו ערב יותר על כן עשו פשרה זאת:

HALF ACCORDING TO ABILITY TO PAY – Because it is logical to say that the poor person needs the *hazzan* as much as the wealthy. And there are times that the wealthy give more to a *hazzan* whose voice is lovelier; therefore, they made this compromise (Trans. Alyssa Gray)

The Poor's Participation in Creating a Community of Dignified, Self-Reliant People

22. שולחן ערוך יורה דעה סימן רנה סעיף א

Shulhan Arukh Yoreh De'ah 255:1

לעולם ירחיק אדם עצמו מהצדקה ויגלגל עצמו בצער, שלא יצטרך לבריות. וכן צוו חכמים: עשה שבתך חול, ואל תצטרך לבריות. ואפילו היה חכם מכובד והעני, יעסוק באומנות ואפי' באומנות מנוולת, ואל יצטרך לבריות.

A person must always distance himself from *tzedaqah* and wrap himself with troubles, in order not to have need of other people. And thus the Sages commanded: Make your Shabbat a weekday, and have no need of other people (Bavli Shabbat 118a). And even were he an honored and poor sage, he should engage in a trade—even a degrading trade—and not have need of other people (Trans. Alyssa Gray)

23. שולחן ערוך יורה דעה סימן רנד סעיף א

Shulhan Arukh Yoreh De'ah 254:1

א אסור לישראל ליטול צדקה מן העובדי כוכבים בפרהסיא. ואם אינו יכול לחיות בצדקה של ישראל, ואינו יכול ליטלה מעובדי כוכבים בצינעא, הרי זה מותר.

It is forbidden for a Jew to take *tzedaqah* from idolaters in public. If he is unable to live by the *tzedaqah* of Jews, and if he can't take from idolaters in private—this is permitted (Trans. Alyssa Gray)

24. תלמוד בבלי מסכת גיטין דף ז עמוד ב

B. Gittin 7b

+נחום א'+ ועניתך - אמר מר זוטרא: אפ' עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה. לא אענך עוד - תני רב יוסף: שוב אין מראין לו סימני עניות.

And though I have afflicted you (Nahum 1:12) Mar Zutra said: Even a poor man who himself subsists on charity should give charity. I will afflict you no more: R. Joseph learnt: If he does that, [Heaven] will not again inflict poverty upon him. (Trans. Soncino, with editing)

25. רמב"ם הלכות מתנות עניים פרק ז הלכה ה

Rambam, Laws of Gifts to the Poor 7:5

בא העני ושאל די מחסורו ואין יד הנותן משגת נותן לו כפי השגת ידו וכמה עד חמישית נכסיו מצוה מן המובחר, ואחד מעשרה בנכסיו בינוני, פחות מכאן עין רעה, ולעולם לא ימנע עצמו משלישית השקל בשנה, וכל הנותן פחות מזה לא קיים מצוה, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן צדקה לאחר.

If the poor man comes forth and asks for enough to satisfy his want, and if the giver is unable to afford it, the latter may give him as much as he can afford. How much is that? In choice performance of this religious duty, up to one-fifth of his possessions; in middling performance, up to one-tenth of his possessions; less than this brands him as a person of evil eye. At all times one should not permit himself to give less than one-third of a shekel per year. He who gives less than this has not fulfilled this commandment at all. Even a poor man who lives entirely on alms must himself give alms to another poor man. (Trans. Yale Judaica Series)

26. שולחן ערוך יורה דעה סימן רמח סעיף א

Shulhan Arukh Yoreh De'ah 248:1

כל אדם חייב ליתן צדקה, א אפילו, עני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן ממה שיתנו לו. . . .

Every person is obligated to give *tzedaqah*, even a poor person who is supported from *tzedaqah* is obligated to give from what they gave to him. . . . (Trans. Alyssa Gray)

27. שולחן ערוך יורה דעה סימן רנג סעיף ה

Shulhan Arukh Yoreh De'ah 253:8

יא עני שנתן פרוטה לצדקה, מקבלין ממנו. ואם לא נתן, אין מחייבין אותו ליתן. נתנו לו בגדים חדשים והחזיר הישנים, מקבלים ממנו. ואם לא החזיר, אין מחייבים אותו.

A poor person who gave a *peruta* to *tzedaqah*: we accept it from him. But if he didn't give, we don't require him to give. If they gave him new clothes and he returned the old ones, we accept [them] from him. And if he did not return [them], we don't require him [to return them]. (Trans. Alyssa Gray)

Strategy for Communal Cohesion 5: The Social Benefits of an Old Theological Idea

28. ויקרא רבה פרשה לד:ז

Leviticus Rabbah (Margulies) parashah 34

אמ' ר' זעירא אפילו שיחתן של בני ארץ ישראל תורה היא הכי צד אדם אומר לחבירו זכי בי איזדכי בי זכי גרמך בי. .

..

R. Ze'ira said: "Even the ordinary conversation of the people of the land of Israel is Torah. How is that? A person says to his peer: 'Acquire merit through me,' 'be merited through me,' 'acquire merit for yourself through me.'" (Trans. Alyssa Gray)